

עפ"ת 13-04-34653 בר נ' מדינת ישראל

בפני כב' השופט רענן בן-יוסף

המערער **דרור בר**

המשיבה מדינת ישראל

**נוכחים: המערער וב"כ עו"ד אלפונדרי
ב"כ המשיבה עו"ד אפרת שדה**

10

15

26 במחוז של חתניעה, שכא הביאה את השוטר.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים פליליים

02 מאי 2013

עפ"ת 13-04-34653 בר נ' מדינת ישראל

במקרה הנוכחי מדובר בספק מובנה כיוון שהשוטר אומר שהשוטרת לא הבחינה. לפחות היתה רושמת דו"ח ואומרת שלא ראתה. לפחות היתה מצטרפת לפרטי העניין. לפחות היתה מזהה את המערער.

המערער חתם על הדו"ח לאחר שהשוטר הכריח אותו לחתום על הדו"ח.

השוטר רשם דברים שאינם מפיו של המערער.

עו"ד שדה: המערער חתם על הדו"ח. המערער יודע היטב מה כתוב בדו"ח. במקרה הזה מדובר בשוטר שמעבר לזה שנמצא מהימן... הוא העיד בפני ביהמ"ש ששאל את השוטרת האם הבחינה במשהו והשוטרת אמרה שלא הבחינה. ביהמ"ש קבע שמה שהשוטר אמר זה מהימן. למערער היה צ'אנס להביא את השוטרת מטעמו שתבוא ותספר מה היה. לחברי יש אפשרות בהינתן פרטים אישיים של השוטרת, להביאה לעדות.

פה מדובר בעדות יחידה מספקת. מעבר לדברים הנ"ל, כל הטענות של חברי בערעור וגם בבימ"ש קמא הן טענות חדשות, כפי שאדוני הציג בתחילת הדיון, חברי לא מעלה את הטענה שהיתה שם שוטרת שהנהנה, חברי גם לא חקר את השוטר על כך שהוא כפה על המערער לחתום על הדו"ח, מדובר בעדות כבושה.

דיני הראיות מאפשרים לזמן את השוטרת מטעמם במסגרת פרשת הגנה שתבוא ותשפוך אור על האירוע. ניתנו לו הפרטים, זה היה במועד הרלוונטי, יכל לבקש דחיית דיון, הדברים לא נעשו ואין לו להלין אלא על עצמו.

על פי פס"ד סצקו אין באי גביית עדות מכל המעורבים משום מחדל חקירה וניתן להרשיע על בסיס עדות יחידה כפי שבמקרה דנן.

פסק דין

בערבו של יום 21.4.12 בצומת הרחובות משכית ומדינת היהודים בעיר הרצליה, כך על פי כתב האישום, דו"ח ברירת משפט שהוגש כנגד המערער, הוא לא ציית לאור אדום ברמזור בכיוון נסיעתו ונכנס לצומת בניגוד לאור האדום, בניגוד לתקנה 22א' לת"ת.

נגד המערער נרשם, כאמור, דו"ח, יכול היה לשלם 1000 ₪ קנס, אך הוא בחר בזכותו שישמע משפט כהלכתו ולכן ביקש שיתקיים משפט כזה ואכן נשמע משפט ראיות ביום 19.2.13 במהלכו העיד מטעם המדינה עד התביעה המתנדב יורם אייזנמן אשר ערך את הדו"ח כעד תביעה יחיד. המערער גם הוא העיד כעד יחיד להגנתו שלו.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים פליליים

02 מאי 2013

עפ"ת 13-04-34653 בר נ' מדינת ישראל

1 בימ"ש קמא קבע את העובדות בעיקר על סמך ממצאי מהימנות, האמין לגירסתו של המתנדב
2 שנמצאה אמינה, לא קיבל את גירסתו של המערער שלא נסע כלל באור אדום. בין היתר בקובעו
3 שעדותו היתה כבושה.

4 כאן המקום לומר שבפני בימ"ש קמא במהלך עדותו של המתנדב הוגש הדו"ח שערך הוא ת/1, בו
5 פירט את נסיבות העבירה בפסקה ד' לכתב האישום, בפסקה ח' תיאר המתנדב את הנסיבות
6 המיוחדות של המקרה ובתחתית הדו"ח בטרם סעיף ט' לו נרשמו דבריו של המערער "נכנסתי לצומת
7 בצהוב (מילה מחוקה) ומודה שבאמצע הצומת התחלף לאדום". פריט ז' פרטי העדים בדו"ח מצויים
8 בו שני מקומות לרישום שם משפחה ושם פרטי, מספר אישי ומען, אך המקום ריק לחלוטין. לא היו
9 על פי הדו"ח שום עדים לאירוע.

10 למרות המתואר בת/1 התברר במהלך עדותו של המתנדב עורך הדו"ח כי היתה נוכחת במקום גם
11 מתנדבת והמתנדב אף נקב בשמה.

12 יתרה מכך, המתנדב ידע לומר לבימ"ש קמא שהמתנדבת אמרה לו שלא ראתה דבר, כל זאת בעקבות
13 טענתו של המערער שהבין מהתנהגותה של המתנדבת שאין היא מסכימה עם רישום הדו"ח.

14 כאמור, בימ"ש קמא מטעמים של קביעות עובדה וממצאי מהימנות העדיף את גירסת המתנדב
15 באומרו "המתנדב הותיר בי רושם חיובי דהיפכה הנאשם" כן במקום אחר "התרשמתי מהמתנדב
16 שבמידה והיו נאמרים דברים נוספים על ידי הנאשם היה רושם אותם..." "לא כך התרשמתי
17 מהנאשם, שהותיר בי רושם שאינו חיובי. עדותו הכבושה הסותרת את הדברים..." ועוד.

18 בימ"ש קמא התייחס לטענת ב"כ המערער ולפסיקה קודמת של מותב זה שמקום ששני שוטרים
19 נוכחים במקום ביצוע העבירה יש צורך שכל אחד מהם ירשום דו"ח או לפחות ששמו של מי שאינו
20 רושם דו"ח יופיע כעד לאירוע, או שגם אם לא ראה דבר ירשום דו"ח על פיו לא ראה, שאין זאת
21 הלכה מחייבת במקרה זה משום פסק דינו של ביהמ"ש העליון שניתן זה מקרוב רע"פ 4389/12
22 אנטולי סצקו נ' מדינת ישראל (טרם פורסם) מיום 6.6.12. קבע אחרת.

23 נאמר בע"פ 437/82 סלומון אבו נ' מדינת ישראל, פ"ד לז(2) 85, ובפסיקה רבה נוספת אחריו עד
24 הלכת ע"פ בעניין שמעון חרמון "כידוע, הלכה פסוקה היא שהימנעות מלהביא ראיה מצויה
25 ורלוונטית מובילה למסקנה שאילו הובאה היא היתה פועלת לרעת אותו צד שנמנע מהגשתה ועל כן
26 ההימנעות מחזקת..."

27 נאמר בע"פ 1152/91 סעיד סיקסיק נ' מדינת ישראל, פ"ד מ"ו 5, 8 "פסיקת ביהמ"ש העליון רצופה
28 אמרות אודות חובתם של חוקרי המשטרה להעלות על הכתב – באורח מלא ומידי – כל אירוע
29 במהלכה של חקירה..." ובהמשך "מה שנכון לגבי חוקרים בוודאי נכון לגבי עדים לעבירה".

30 בע"פ 848/76 ביאזי נ' מדינת ישראל, פ"ד לא (3), 408 "... וכבר נלאתי מלהתריע על הצורך בניהול
31 רישומים מלאים ומיידיים על כל הליך וצעד, כדי שחקירה משטרתית תהיה ראויה לשמה..."

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים פליליים

02 מאי 2013

עפ"ת 13-04-34653 בר נ' מדינת ישראל

1 בע"פ 400/66 אבו חצירא נ' היועץ המשפטי, נאמר בין היתר: "דברים אלה מצביעים על נוהל נפסד
2 שיש להפסיקו ולתקנו, ויפה שעה אחת קודם. חובה פשוטה ואלמנטרית, בבחינת סדרי נוהל תקינים
3 (אם לא מבחינת צרכי ניהול ענייני הצדק) מוטלת על כל איש משטרה לרשום בתיק החקירה
4 תרשומת...".
5 גם כבי' השופט יעקב קדמי (בדימוס) בספרו על דיני הראיות למשל עמ' 1357: "מקום בו היו מחדלי
6 חקירה שבגללם נעדרת ראיה החסרה להגנה תוכל ההגנה להצביע על המחדל כשיקול בדבר קיומה
7 של האפשרות...".
8 בעמ' 1358: "במקרים בהם התגלו מחדלים בחקירת המשטרה, ביהמ"ש צריך לשאול את עצמו אם
9 המחדלים חמורים עד שיש לחשוש כי קופחה הגנתו של הנאשם...".
10
11 בימ"ש קמא סבר שאי רישום דו"ח על ידי מתנדבת מתוך שניים שהיו באירוע אינו מחדל, אך מנגד
12 זקף לחובתו של המערער שאיננו איש משטרה או מתנדב את העובדה שלא רשם את זהותם ולא
13 הביא לעדות עוברי אורח שנכחו במקום שבו נרשם לו הדו"ח, שאיננו מקום ביצוע העבירה.
14 כאן המקום להתייחס לפסק הדין בעניין סצקו ולדייק במה שאמר שם בצדק ביהמ"ש העליון שלא
15 כל חוסר ראייתי הוא מחדל חקירתי, באותו מקרה היתה הודאת נאשם, היו ראיות נוספות. לא כך
16 במקרה שבפנינו. ביהמ"ש מוצב בפני סיטואציה של עדות מול עדות, כשמדובר בעדות קצרה של כמה
17 שורות היכולת להכריע את הדין על סמך מהימנות קיימת אך היא מוגבלת.
18 בימ"ש קמא גם זקף לחובתו של המערער את כבישת עדותו. נכון שבדו"ח שנרשם בשטח נרשמו מפי
19 המערער 8 מילים בלבד. יש להניח שאמר יותר. לבסס על דברים אלה כבישת עדות יש קושי בעיקר
20 כשמדובר הרי באמרת נאשם שנגבית ללא אזהרה בשטח.
21 אמר על ייחוס כבישת עדות על דברים שנאמרים בשטח ביהמ"ש המחוזי בבאר שבע בעניין אחר
22 בעפ"ת (ב"ש) 13270-08-12 שי שבתאי ציבלק נ' מדינת ישראל, תק-דין מחוזי 2012 (4) 5169 מפי כבי'
23 הש' טלי חיימוביץ את הדברים הבאים שהנני מסכים איתם לחלוטין "מקובלת עלי טענת ב"כ
24 המערער, לפיה לא ניתן לראות בגירסתו בביהמ"ש עדות כבושה, רק מהטעם שלא אמר לשוטר
25 באמרה ספונטנית בתגובה לדו"ח... אין לצפות מאדם שאינו בקי ברזי מכשירי המדידה, לדעת כי
26 מדובר בעובדה רלוונטית. מכיוון שכך אין לצפות ממנו שיתייחס לעניין זה באמרתו בפני השוטר..."
27 בוודאי כך במקרה שבפנינו כאשר המשטרה חדלה מלהביא את כל השומעים את תגובת המערער,
28 רק מתנדב אחד מבין שניים אשר אמור היה לשמוע את הדברים העיד והרי שוב פעם המחדל
29 בהתגלמותו.
30 בנסיבות אלה, למרות שבקבלי את הערעור הנני מתערב בקביעות עובדה וממצאי מהימנות של
31 בימ"ש קמא, הנני מוצא שיש לזכות את המערער ולו מחמת הספק.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים פליליים

02 מאי 2013

עפ"ת 13-04-34653 בר נ' מדינת ישראל

הנני סובר שיש חשיבות לעניין גם מבחינה חינוכית. התראותי שוב ושוב שבסיטואציה, בעיקר בסיטואציה של עדות מול עדות כאשר יש עד נוסף שהלה ירשום דו"ח אפילו לא ראה, גם אם לא יצורף כעד תביעה, הינו דבר שחובה לעשות, לא הועילו. צריך איפוא לחנך את השוטרים שיהגו כמצוותו של ביהמ"ש העליון כבר עם קום המדינה.

חוסר ברישום של שוטרים שצריכים לרשום את שהם רואים או שומעים בעניין פעוט של ברירת משפט מביא אותם ללמוד שאין חובה לרשום כל דבר בחקירה או באירוע גם בעניינים חשובים יותר, כבדים יותר והעלמת עין בהתעלמות מהצורך לקיים חקירה ראויה ולהסתפק בראיה מספקת שלעולם איננה מספקת בנסיבות כבמקרה שלנו, עלולה להביא לעיוותי דין שמהם יש להיזהר.

הנה המשטרה היתה ערה לדבר, בטופס שעליו נרשמים הדו"חות ונמסר ביד לעברייני התעבורתי, טופס 4243 יש מקום המיועד לרשום את פרטיהם של העדים, אי רישום העדים יוצר באופן מובנה פגם שיכול להביא לעיוות דין, כאמור.

התעלמות השוטרים מן הרישום של פרטי העדים אינה ראויה ויש לתקנה.

הערעור מתקבל.

המערער זכאי.

במידה והמערער שילם את הקנס – הסכום יוחזר לו.

ניתן והודע היום כ"ב אייר תשע"ג, 02/05/2013 במעמד הנוכחים.

רענן בן-יוסף, שופט